

BİLGİSAYAR AĞLARI İNTERNETİN GELİŞİMİ VE BİLGİ KİRLENMESİ

Yeşim GÜÇDEMİR*

Abstract

Developments in technology of communication changed the world and brought a new global reality to us. As a result of this, it became easy to get and analyze data related to information technology. But, it is still very difficult for us to select the useful data from the mass of delivered information. For that reason generally we study on these data superficially.

Keywords: İnternet, information technology

.....

Bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler dünyayı yeni ve görülmemiş bir küresel gerçeklik ile karşı karşıya getirmiştir. Özellikle, telefon, televizyon, internet gibi iletişim ve ulaşım konusundaki buluşlar, ekonominin üretim hızını arttırırken, bizleri toplu olarak tek bir gezegen toplumu haline getirmiştir.

* Araş.Gör., İstanbul Üniversitesi İletişim Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü.

İletişimde, matbaanın icadı ile başlayan teknolojik gelişmeler, telgraf, gazete, hareketli film, telefon kabloları, radyo, televizyon, iletişim uyduları, bilgisayar ağları ve İnternette günümüze kadar gelmiştir.

Bilgisayar ağları ve İnternetin Tarihi Gelişimi

Dünyada yaşanan hızlı teknolojik değişime bağlı olarak "bilgisayar ağı trafiği" de o kadar hızlı bir şekilde büyümektedir ki, isteyen herkesin, hemen hemen her bilgi, belge, yayın, sözlü veya görüntülü esere ulaşması, fikirlerini istediği kimselere duyurabilmesi mümkün olmaktadır.

Günümüzde bilgi ihtiyacı bir tek bilgisayar hafızasının boyutlarını aşmış bu da farklı bilgisayarlarda depolanan bilgilere ulaşma zorunluluğunu getirmiştir. Bunun sonucunda, iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmelerinde yardımıyla karmaşık bilgisayar ağları (network) ortaya çıkmıştır.

Bilgisayarlar her gün biraz daha güçlenirken, güçlü bilgisayarlar sâdece mevcut araştırmaları hızlandırmakla kalmamakta, önceden imkansız olanı mümkün kılarak yeni bilgi alanları ortaya çıkarmaktadır. Bilgimizin sınırları genişlerken mesâfeler küçülmektedir. Bunun tabii bir sonucu, günümüz toplumlarında yaşanan hızlı sosyal ve kültürel değişimdir. Bilgisayar kullanımının bu derece yaygınlaşması, bu teknolojinin donanım ve yazılım adı verilen iki unsurunda birbirine paralel gelişmeler sonucu olmuştur. Donanımdaki ilerlemeler bilgisayarların boyutunu küçültüp veri depolama ve işleme kapasitesini artırırken fiyatını ucuzlatmış, yazılım alanındaki

ilerlemeler ise kullanımını kolaylaştırıp uygulama alanlarının genişletmiştir. (<http://www.history.hacettepe.edu.tr/archive/> \ "2.net)

Bilgisayar ağlarını birbirine bağlayan bir ağda yer alan bilgisayarların diğer ağlardaki bilgisayarla haberleşmesini sağlayan bağlantılara ise İnternet adı verilmektedir.İnternet ilk olarak A.B.D.'de askeri amaçlı bir proje ile ortaya çıkmıştır. Amerikan savunma bakanlığı 70'li yılların başında askeri araştırma amaçlı bilimde ve teknolojide öne geçmek için kısa adı ARPANET olan (İleri Araştırma Projeleri Yerel Ağı) bir bilgisayar ağı hazırlamıştır. Bugünkü İnternetin temelini oluşturan ARPANET adlı bu ağ yardımıyla askeri üsler arasında bilgi akışını sağlanmaktaydı(Ellsworth;1996:s.4).

1972'de internet, bir konferans aracılığıyla kamuoyuna tanıtılmıştır. İlk önce sadece askeri amaçlı geliştirilen bu proje, daha sonraları üniversiteler başta olmak üzere, devlet kuruluşlarına ve özel şirketlere kadar geniş bir alanda kullanılmaya başlanmıştır. ABD'deki faaliyetler sürerken, Avrupa ve Uzak Doğu'da, özellikle üniversiteler, araştırma merkezleri ve stratejik resmî kurumlar arasında da bilgisayar ağları kullanılmaya başlanmıştır.

1983 'te ARPANET, askeri ve sivil iki ağa ayrıldığında ortaya çıkan ferdi ağların bütünü ifade etmek için İnternet ismi teklif edilmiştir. 1986'da İnternet'e bağlı iletişim birimlerine bakıldığında 5000 bağlantı noktası ve 241 haberleşme gurubu olduğu görülmekteydi. Bu dönemde NSF (Millî Bilim Kurumu) ARPANET'ten başka bilimsel amaçlı ve ticari amaçlı yeni ağları da kullanıma açmıştır. Birbirinden farklı ağların aralarında veri iletimi sağlayabilmeleri ve ortak bir dil oluşturmaları amacıyla TCP/IP

kullanılmaya başlanmıştır. TCP/IP, internet üzerinde yer alan farklı özellikteki bilgisayarların ve ağların birbirleriyle sağlıklı bir şekilde iletişim kurabilmelerini sağlayan ortak bir dil olarak geliştirilmiştir(Kırçova ;1999:s.12).

1987'de ağlardan, araştırma yapan kurumlar haricindeki eğitim kurumlarının da yararlanması sağlanmıştır.

1989 yılında internet ticaretleşmeye başlamış ve aynı yıl bağlantı nokta sayısı 100.000'i aşmıştır (Cogito,Kış 2002,s;160).Bu yıldan itibaren İnternet'e bağlanma maliyeti düşmüş, kullanımı kolay programlar İnternet yardımıyla bilgi erişimini herkese açık bir imkan haline getirmiştir. Bu dönemde artık internet sadece araştırmalar için kullanılmaktan çıkmış ticari amaçlı kullanılmaya başlanmıştır (Kalakuta-Whinston;1996:s.90).

Bir İnternet servisi olan World Wide Web (kısaca www veya Web) popüler ve interaktif kullanıma en yakın sistemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Web bütün dünyaya yayılmış bilgisayardaki dokümanlardan oluşmaktadır. 1993 yılında www devrimi gerçek anlamda başlamış ve kullanıcı sayısı 2 milyonu bulurken web sitelerinin sayısı 600' ü aşmıştır.1994 yılında çoğunluğu ABD' de olmak üzere 3 milyon kişi internet kullanmaktaydı. İnternet kullanıcılarının sayısı 1996 yılında 40 milyona ve 1998'de de 100 milyona ulaşmıştır. Dünyanın her yerinde internet kullanımı yaygınlaşmış ve bu sayı 2002 yılının sonunda 600 milyonu bulmuştur.Bu sayının 2005 yılında bir milyarı aşacağı tahmin edilmektedir (Barutçugil;2002:s.22).

İnternet dünyada 90'lı yılların başlarından itibaren gündeme yoğun bir şekilde girmiştir. Türkiye de gelişmeyi ilk

baştan itibaren yakalamayı başarmış, fakat bugün aradan geçen 7-10 yıla bakıldığında teknolojiyi yakından takip eden ülkelerden birisi olduğu halde istenen noktaya varılamamıştır.

Türk toplumu değişim sürecine son derece yatkındır. Ancak İnternet gibi teknolojilerin daha üretken alanda kullanılması için alt yapı çalışmalarına hız verilmesi zorunludur.

Günümüzde İnternet:

Bugün gelinen aşamada internet diye adlandırılan ağa dahil olmayan hemen hemen hiçbir ülke kalmamıştır. İnternet artık yalnızca bilim kuruluşlarının ve araştırmacıların kullandığı bir sistem değil, iletişimden, eğitime, medyadan, sağlığa ve ticarete, her alanda veri sunabilen bir kitle iletişim aracı konumundadır.

Bir bilgisayar ve bir telefonu olan herkesin son derece ekonomik olarak tüm dünya ile iletişim kurabilmesini sağlayan internet artık kitle iletişim dünyasının yeni aracıdır. Yazılı, sesli ve görsel iletişimin tamamını bünyesinde barındıran bu sistem hem kitap hem radyo hem gazete hem de telefon işlevini görmekte ve bireysel tercihlerimize en uygun seçenekleri sunabilmektedir. Tüm seçenekler arasından istediğimizi tercih edip o seçeneğe ulaşmanızı bu kadar hızlı ve ekonomik olarak sağlayabilecek bir sistem daha bulunmamaktadır. (www.people.a2000.nl)

İnternet üzerinden telefon konuşmasını çok ucuza yapmak ya da irc diye adlandırılan sistemi kullanarak dünyanın herhangi bir yerindeki insanlarla karşılıklı yazışarak iletişim kurmak ya da hiçbir klasik posta servisinin başaramayacağı bir hızda elektronik posta almak ya da göndermek bugün internet kullanıcılarının hizmetindedir.

Her yıl kullanıcı sayısının yüzde 200 arttığı İnternet'te, durum böyle giderse, kısa bir süre sonra kullanıcı sayısının bir milyarı bulacağı belirtilmektedir. Bu da işadamından öğrencisine, bilim adamından politikacısına, internet'te kendisi için bir şeyler bulabileceği, bir fırsatlar ortamı yaratmaktadır.

Son üç yılda İnternete bağlı bilgisayar sayısı 1 milyondan 50 milyona çıkmıştır. Beş yıl önce 16 milyon olan kullanıcı sayısı bugün 400 milyonu çoktan aşmıştır. (Büke; www.izto.org.tr/rapor/AB.pdf)

İnsanların bilgisayar vasıtasıyla toplumsal, siyasal, ekonomik vb. etkilemesine geçmelerini sağlayan bir araç olan internet'in belki de en önemli işlevi, bilginin serbest dolaşımını sağlamasıdır. Böylece internet sayesinde, geçmişte seçkinlerin tekelinde kalan bilgi/enformasyon, daha geniş kitlelere yayılabilmektedir (Bozkurt;www.tusiad.org/yayin/gorus/42/07_bozkurt.pdf).

Özellikle teknolojinin giderek ucuzlaması ve giderek daha geniş kitlelere yayılması sonucu dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan milyonlarca insan, internette sürekli etkileşim halinde bulunarak bilginin bir yerden bir başka bir yere anında taşınmasını sağlamaktadırlar.Bu sayede internetin toplumsal yaşamın her alanına sızma ve etkileme yeteneğine sahip olması bu kadar hızlı ve geniş alana yayılmasını sağlamıştır.

Enformasyon çağı diye adlandırdığımız çağımızda her türlü bilginin dünyanın farklı bölgelerine kadar yayılmasını sağlayabilen bu yeni kitle iletişim sistemi sanal ortamda bir pazar ortamı yaratarak ekonomik faaliyetlerin gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Özellikle uzak ülkelerde bulunan alıcı ve satıcıların

birbirlerini bulması son derece zor ve pahalı bir işken internet herkese bu imkanı son derece hızlı ve ucuza sağlayabilmektedir.

Alvin Toffler; küreselleşme olgusunu hızlandıran gelişmelerin başında gelen teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan Bilgisayar ağları konusunda devletlerin, 19. asırdaki demiryolu yapma faaliyetlerinde olduğu gibi sıkı bir yarış halinde olduğunu söylemektedir. Devletlerin o dönem, kaderlerinin güçlü bir demiryolu ağına bağlı olduğunu fark edip bu yarışa katıldıkları gibi; şimdi de aynı şeylerin teknolojik gelişmeler de yaşandığını dile getirmiştir.(Alvin Toffler; 1992:121)

Küreselleşme bağlamında bilginin yaygınlık kazanmasında en önemli araçlardan biri olan internet aynı zamanda bilgiyi kirleten bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü internet üzerinde, her isteyen, istediği bilgiyi, hiç bir denetime tabi tutulmadan, sayıları yüzlerce milyonu bulan kullanıcıların hizmetine sunabilmektedir.(Bozkurt;www.tusiad.org/yayin/gorus/42/07

bozkurtpdf)

Bu bilgi yığını içinden hangisinin bizim için önemli hangilerinin önemli olmadığını ayıramamaktayız. Enformasyon bolluğu içinde veri toplamak ve analiz yapmak çok kolaylaşmıştır. Fakat o verilerden bilgi üretmek zaman ve sindirim işidir. Enformasyon analiz edilerek, iletişime sokularak ya da paylaşılarak bilgiye yükseldiği zaman değer kazanmaktadır.(Şahin; Mart 2000:s.32-33)

Dolayısıyla, her gün karşı karşıya kaldığımız enformasyonlara, çoğu kere yüzeysel bir şekilde bakmaktayız. Karşılaştığımız enformasyon bolluğu adeta bir saldırıya dönüşmekte ve bir tür enformasyon şokunu yaşamaktayız.

Bunun yanında insanlığın yaşadığı büyük global değişimde internet başta olmak üzere teknolojik gelişmelerin büyük payı vardır. İnternetin hem ekonomik hem sosyal hem de kültürel alanda büyük etkisinin olmasının başlıca nedeni ise bilginin hem çok kolay hem de hızlı bir şekilde iletilmesi ve şu anda kullanılan en yaygın, en geniş amaçlı kitle iletişim aracı olmasıdır.

Kaynakça

- AYDIN Emin D.; Değişen Bilgi Toplumu, Beta Yayın., 1996, İstanbul
- BARUTÇUGİL İsmet; Bilgi Yönetimi; Kariyer yay. İstanbul, 2002
- BOZKURT Veysel; İnternet'in Toplumsal Etkilerine Global Bir Bakış, www.tusiad.org/yayin/gorus/42/07_bozkurt.pdf
- BÜKE Ahmet; Dünyada ve Türkiye'de İnternet kullanımı ve izto web sayfası deneyimi, www.izto.org.tr/rapor/AB.pdf
- ELLSWORTH Jill and Matthew; İnternet Business Book; John Willey&Sons, Inc. N.Y., 1996
- KALAKUTA Robert - WHINSTON Andrew B., Frontiers of Elektronik Commerce, Addison-Wesley Publ., N.Y., 1996
- KIRÇOVA İbrahim ; İnternette Pazarlama, Beta yay., İstanbul, 1999
- ŞAHİN Haluk; Enformasyon Kitliğinden Enformasyon Boğulmasına mı?, Karizma Dergisi, Ocak-Şubat-Mart 2000, İstanbul,
- İnternet Üçüncü Devrim, Cogito, Sayı 30-Kış 2002
- <http://www.history.hacettepe.edu.tr/archive/> "2.not"